

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

**Біла Церква
2025**

СМОРОДА П.О., магістрант

Науковий керівник – ЛИННИК Т.В., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ОСВІТУ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Визначено основні проблеми що виникають при реалізації конституційного права засуджених громадян на освіту. Досліджено позицію осіб, що відбувають покарання. Окреслено позитивні властивості, що дає навчання для вищезазначеного контингенту виправних установ. Описано основні перспективи покращення умов для саморозвитку.

Ключові слова: Пенітенціарна система, ресоціалізація засуджених, професійна підготовка..

Однією метою позбавлення волі особи, яка вчинила злочин є її виправлення та ресоціалізація. Виправленням вважається процес позитивних змін, які відбуваються в особистості злочинця та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки. В свою чергу ресоціалізація – це свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства, повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві. Не останню роль у досягненні зазначеної мети відіграє отримання засудженим освіти. [1,с.223].

Загальноосвітнє навчання засуджених до позбавлення волі розвиває їх загальний кругозір, підвищує рівень інтелекту та цивілізованості, перешкоджаючи таким чином вчиненню повторних злочинів. Важливе значення у справі виправлення засуджених має також і професійна підготовка. Відсутність трудової спеціальності суспільно корисних трудових занять є криміногенним фактором, який досить часто призводить до вчинення злочину[2].

Будь-яке теоретичне дослідження передбачає узагальнення емпіричних даних. Наші попередні дослідження показали, що 56% засуджених у колоніях мають середню освіту. Зворотним є показник наявності середньої спеціальної освіти, що дає людині можливість працювати за отриманою спеціальністю: у колоніях таких осіб лише 17%, вищу освіту має лише 1% засуджених. Подібні результати показало і питання наявності певної професії або спеціальності: серед засуджених у колоніях таких лише 14%; посилаються ж на незатребуваність власної професії або спеціальності на ринку праці тільки 7%. Значна кількість засуджених, які перебувають у місцях позбавлення волі, бажають отримати професію або спеціальність (66%), тільки 13% респондентів не мають спеціальності чи професії та не бажають її отримувати[3,с.47].

Як зазначає О.В. Гальцова, стосовно отримання вищої освіти у процесі виконання кримінального покарання у вигляді позбавлення волі є певні складнощі. Зокрема, більшість засуджених осіб не можуть її здобути через те, що перебувають в умовах ізоляції від суспільства, а тому відвідування ними навчального закладу фактично унеможливується, оскільки, насамперед, засуджені зобов'язані дотримуватися режиму установи виконання покарань. На це порушення прав засуджених неодноразово звертали увагу правозахисники [3, с. 250], хоча учені вважають, що здобуття вищої освіти засудженими є одним із важливих чинників зниження криміногенності в суспільстві, запобігання рецидиву злочинів та сприяє ресоціалізації і адаптації засуджених у суспільстві після їх звільнення. Тому у разі виникнення труднощів із забезпеченням засуджених роботою у виправних установах здобуття вищої освіти є альтернативою праці і має позитивний виправний вплив, а здобута під час позбавлення волі вища освіта може значно полегшити засудженому працевлаштування після звільнення [4, с.219].

Значно прийнятнішою ситуація виглядає із отриманням засудженими особами професійно-технічної та загальної середньої освіти. Державою створена низка умов та нормативно-правових актів, що урегульовують процес отримання спеціальності, та базових навиків при пенітенціарній установі.

Загальноосвітнє навчання організовується у спеціально створюваних при установах виконання покарань загальноосвітніх школах трьох ступенів та консультативних пунктах,

забезпечених відповідним обладнанням, штатом учителів, який очолюється директором (призначається за погодженням з органами виконання покарань). Засуджених, які навчаються в них, забезпечують безоплатно підручниками, зошитами та письмовим приладдям. Контроль за відвідуванням школи засудженими та їх успішністю здійснюється начальником відділення соціально-психологічної служби або відповідним вихователем [5,с.237].

У виправних установах сучасної України впроваджено обов'язкову початкову професійну освіту або професійну підготовку засуджених. Вони отримують можливість працювати у виправній установі під час відбування покарання, а також після звільнення з неї. Ставлення до здобуття початкової професійної освіти й професійної підготовки враховується під час визначення ступеня виправлення всіх категорій засуджених. Засуджені, які мають довічне позбавлення волі, професійну підготовку отримують безпосередньо на виробництві. Таку категорію засуджених до загальної освіти не залучають, однак для неї створюють умови, що сприяють самоосвіті, якщо це не суперечить порядку й умовам відбування покарання[6,с.182].

Проте в нашій державі на сьогодні існує ряд недоліків при реалізації відповідних заходів. Це, насамперед, відсутність належних матеріальних, технічних, телекомунікаційних, фінансових ресурсів, відсутність кваліфікованих працівників, які могли б сприяти засудженим у здобуванні нових знань, а також і відсутність бажання у деяких засуджених здобувати освіту. Можна сказати, що в Україні такий напрям ресоціалізації тільки розпочав свою роботу й потребує розробки як науково-методичного, так і законодавчого аспектів[7, с.339].

У підсумку, можна стверджувати, що загалом законодавство України передбачає можливість задоволення освітніх потреб серед засуджених. Основні проблеми виникають з реалізацією таких прав, особливо це стосується здобуття вищої освіти. Однак, у зв'язку з прийняттям нашою державою курсу на вступ до ЄС, є перспективи перейняття міжнародного досвіду, що стосується виправлення засуджених шляхом створення умов для саморозвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. О. О. Прасов кандидат юридичних наук, доцент,суддя Запорізького окружного адміністративного суду. ISSN 1813-338X. Держава та регіони
2. https://protocol.ua/ua/kriminalno_vikonavchiy_kodeks_ukraini_stattya_125/
3. DOI:<https://doi.org/10.31359/9789669986801>.
4. Мойсієнко В.А., студент, Слідчо-криміналістичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Юридичний науковий електронний журнал.
5. Кутєпов М.Ю., к.ю.н.,викладач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,науковий співробітник відділу дослідження проблем кримінального та кримінально-виконавчого права Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/57>.
6. Матвєєва Юлія Олегівна – молодший науковий співробітник науково-дослідного центру Інституту кримінально-виконавчої служби; Конопацька Ольга Миколаївна – старший науковий співробітник науково-дослідного центру Інституту кримінально-виконавчої служби, «LEGAL PSYCHOLOGY, № 1 (18)».
7. Пшеничка Я.В. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. DOI:<https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-3-67-85>.

УДК 341.171

СМОРОДА П.О., магістрант

Науковий керівник – **КОВАЛЬЧУК І.В.,** канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ САНКЦІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Досліджено використання методу економічного впливу на державу, що порушує норми міжнародного права. Окреслено позитивні властивості, що дає застосування даного інструменту. Описано основні проблеми,

ЗМІСТ

Горобінська Є.С., Аргат Я.П. Усиновлення як форма сімейного виховання: правові аспекти.....	3
Ігнатенко І.А., Обіюх Н.М. Право на екологічну безпеку в умовах війни: проблеми та виклики.....	4
Качаненко Л.В., Ломакіна І.Ю. Зміни в регулюванні колективного договору під час воєнного стану в Україні: законодавчі новації та практика.....	6
Качаненко Л.В., Аргат Я.П. Електронна реєстрація шлюбу в Україні: правові та практичні аспекти.....	7
Кушніренко В.В., Макачук В.В. Принципи сталого розвитку, превентивних заходів та відповідальності забруднювача – аналіз зарубіжного екологічного законодавства.....	8
Литвин А.Л., Сокиринська О.А. Судова практика як джерело права: тенденції в Україні.....	11
Мазуренко Я.О., Мельник В.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу.....	12
Маслій Н.О., Бровко Н.І. Механізм та гарантії реалізації екологічних прав громадян.....	14
Гроза В.С., Бровко Н.І. Методологічні підходи до дослідження інновацій у сільському господарстві України.....	15
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності України в умовах інтеграції до ЄС.....	16
Мусієць А.А., Линник Т.В. Колізії в регулюванні права на участь в управлінні державними справами та його реалізація.....	17
Овчарук Т.С., Обіюх Н.М. Розвиток системи екологічного менеджменту в законодавстві Європейського Союзу.....	19
Пузир В.О., Аргат Я.П. Правовий механізм захисту прав дитини у сімейному законодавстві України: сучасний стан та перспективи розвитку.....	21
Решетнік А.В., Аргат Я.П. Домашнє насильство в Україні: тенденції змін.....	23
Сергєєв О.В., Пахомова А.О. Правосуб'єктність штучного інтелекту у сфері патентного права: чи може ШІ бути винахідником.....	24
Сердюк В.В., Линник Т.В. Колізії у співвідношенні міжнародних стандартів прав людини та національного Законодавства України.....	26
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Україна у світовій фінансовій системі: сучасні тенденції та виклики.....	27
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Практичні аспекти застосування апостиса в суді.....	28
Сморода П.О., Линник Т.В. Проблеми реалізації права на освіту в місцях позбавлення волі.....	30
Сморода П.О., Ковальчук І.В. Використання санкцій як інструменту міжнародної економічної політики.....	31
Мусієць А.А., Пахомова А.О. Забезпечення права на справедливий суд в умовах воєнного стану.....	33
Кармазіна Л.С., Малишко І.В. Роль міжнародних фінансових інституцій у післявоєнному відновленні України.....	34
Бойко І.О., Ковальчук І.В. Арбітражні угоди у міжнародному бізнесі: проблеми та перспективи.....	36
Гнатенко Д.Р., Сімакова С.І. Добросовісність громадян у запобігання корупції в Україні.....	38
Гнатенко Д.Р., Малишко І.В. Роль МВФ та світового банку у підтримці економіки країн, що постраждали від війни.....	40
Сердюк В.В., Настіна О.І. Проблеми та перспективи удосконалення земельного процесуального законодавства України.....	42
Костюк Р.М., Малишко І.В. Співпраця України з міжнародним валютним фондом: досягнення, проблеми та рекомендації.....	43
Блощенко В.І., Настіна О.І. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення: особливості використання та охорони.....	45